

KORTSLEHT

märts 2008

nr 8

Võru põlispuude kaitsel

Roheline erakond esitas avaliku pöördumise Võru linnavalitsusele palvega peatada põlispuude raiumise kava Võrus Kreutzwaldi ja Petseri tänaval, ajaloolisel Katariina alleel ning Seminari väljakul.

Euroopaliku praktika kohaselt püütakse linnades kasvavaid puid säilitada, sest neid on inimese elukeskkonda vaja. Ka haigeid puid ei kõrvaldata esimesel võimalusel, vaid püütakse ravida.

Roheliste arvates väärib selline suhtumine levitamist ka Eestis.

Teeme üheskoos Eestimaa puhtaks!

3. mail toimub üle-eestiline suur prügikoristuskampaania Teeme Ära 2008. Prügikaardistajad Meelis Trepp ja Külli Sooden kirjeldavad **leheküljel 5** olukorda Eestis metsades ja valmisolekut maikuus plats puhtaks teha.

Erakonna eelarve: loe ja hääleta!

Pika töö tulemusena sai juhatus valmis erakonna 2008. aasta eelarve. Nüüdseks on eelarve põhikirja-järgsel sisehääletusel, mis kestab 20. märtsini. Kõiki liikmeid palutakse lahkesti hääletama. Eelarve leiate 10. ning liikmete esitatud poolt- ja vastuargumendid 11. leheküljelt.

Lk 10–11

Olkiluoto tuumajaam Soomes.

Pilt: Wikipedia

Rohelised ütlesid tuumajaamale EI

Põlevkivielektriga samas vaimus jätkata ei saa, suuri jõgesid Eestis pole. Valitsuses räägitakse Eesti oma tuumajaama rajamise plaanidest. Rohelised seda aga ei poolda.

29. veebruaril algatas Erakond Eestimaa Rohelised allkirjade kogumise Eestisse praeguse tehnoloogiaga tuumaelektrijaama ehitamise vastu.

Rohelise erakonna hinnangul ei ole praegu rajatavad kolmanda põlvkonna tuumajaamad piisavalt ohutud, samuti kaasneb kogu projektiga terve rida probleeme. Naabruses asuvate tuumajaamade tõttu olemasolevat riski pole arukas ise veelgi tõsta. Samuti kaasneb tuumajaamaga julgeolekuoht.

Alles väljatöötatavad neljanda põlvkonna tuumaelektrijaamade tehnoloogia

võib olla küllalt ohutu, et jaama Eestisse ehitamist uuesti kaaluda võiks. Selleks aga ei teki võimalust enne 2021. aastat.

Roheliste arvates ei ole ebastabiilse ja kuluka tehnoloogiaga tuumajaam lahendus Eesti energeetika probleemidele. Selle asemel tuleks kasutada efektiivsemalt põlevkivi võimalusi ja kasvatada kiirelt taastuvenergeetika osakaalu, eriti tuuleenergeetikat.

14. märtsil toimus mõnel pool ka tänaval allkirjade kogumise aktsioon. Selles osalesid ka EERI riigikogu fraktsiooni liikmed.

Internetis saab pöördumisega liituda aadressil <http://roheline.erakond.ee/eituumajaamale>. Kortslehe trükkimineku ajaks oli allkirja andnud üle 3000 inimese.

Eesti rohelised toetavad slovakkide tuumaprotesti

Lisaks Eestis tuumapöördumisele allkirjade kogumisele on Erakond Eestimaa Rohelised otsustanud toetada ka Slovakkia aatekaaslast, kes võitlevad Mochovce 3 ja 4 tuumajaamade rajamise vastu.

Kahele senisele surveveereaktorile lisa ehitamist alustati 1985. 1991–1998 ehitus seisis, kava järgi peaks reaktorid valmima 2012. aastaks.

Kas tahad hakata pressinõunikuks?

Riigikogu roheliste fraktsioon kuulutas välja erakonnasisese konkursi fraktsiooni pressinõuniku ametikohale. Sobival kandidaadil peab olema ajakirjanduslik, suhtekorralduse, avaliku halduse või juriidiline kõrgharidus, ta peab oskama eesti ja vähemalt kaht võõrkeelt ning tundma asjakohaseid õigusakte. CV ja motivatsioonikiri koos palgasooviga tuleb saata 20. märtsiks aadressile: koidu.kook@riigikogu.ee

Valgustame säästupirne

Tanel Raja kirjutab Kortslehe 8. leheküljel, mis on säästupirn, mis on selle head ja mitte just samavõrd head küljed ning mida säästupirn õigupoolest säästab.

Lk 8

Hiljuti avaldasid mõned inimesed soovi rohelisest erakonnast lahkuda. Kortsleht küsis, mis küll säärast soovi avaldama pani. Ehk peidab öeldu mõnd saladust, mida erakond liikmete kaasamisel edaspidi arvestama peaks?

Meelis Kasemaa Tartust kirjutas meile nii:

Tere. Mina isiklikult tunnen end praegu pigem meililisti liikmena, kui erakonna liikmena, kelle arvamused ja ettepanekud on olulised. Ilmselt käib juba erakonna tasandil asi nii, et peaksin käima koosolekutel ja siis seal jõuliselt esinema... muul moel ei pane keegi mind siin tähele... ja võib-olla ongi parem. Ma ise olen paraku seda tüüpi, et avalik esineja ei ole, kuid samas üsna dominantne... pigem juhi-tüüpi kui liikme-tüüpi.

Kui erakond loodi, siis arvasin, et võiksin oma mõtete ja arvamustega olla vähemalt Tartu piirkonnas üsna arvestatav kaasarääkija... just metsanduse ja ka keskkonnaministeriumi tegevuse ning tegevusetuse osas... kuid sinnapaika

see asi jäigi... samas olen piisavalt hõivatud oma tegevustega, jätkamaks näiliselt rumala järjekindlusega oma mõtete ja arvamuste süstemaatilist tutvustamist erakonna juhtivamatele liikmetele...

Põhimõtteliselt ei ole mul midagi ka sellise liikmestaatus vastu, mille korral minu osalemine piirdub vaid liikmemaksu tasumisega... sest kui järele mõelda, siis on see küll pisike, kuid ikkagi panus Eesti Vabariigi poliitilise maastiku mitmekesistamise suunas...

Ingrid Kesler Haapsalust põhjendas oma lahkumissoovi järgmiselt:

Tervitus. Põhjus on väga proosaline. Ma ei tunne ennast vajalikuna ja niisama liikmeks olemine mind ei rahulda. Olen ka suhteliselt apoliitiline isik ja erakonda astusin asutajaliikmena, sest erakond oli vaja ju tekitada ja see toimus rätamatka ajal, kampaania korras. Siis tundsin, et olen midagi ära teinud.... Rohelised on üks erakordselt tore seltskond ja kui üldse kuhugi kuuluda, siis kindlasti siia.

Kortslehele tehtud annetustest

Armas lehelugeja!

Aitäh Sulle – Sinu annetused aitavad Kortslehel ilmuda! Meie plaan on endiselt saata kõigile neile rohelise erakonna liikmetele, kes pole enda meiliaadressi teada andnud, leht paberil koju. Erakonna listide tellijatele läkitame teate lehe ilmumisest listi ja ülejäänud meiliomanikele e-kirjaga. Loodetavasti aitate meil seda ka edaspidi teha. Teie annetusi kasutamegi just meiliaadressita liikmeteni jõudmiseks – lehe paljundamiseks ja postikuludeks.

Ligikaudu on ühe 12-leheküljelise lehe paljundus- ja postikulud 3000 krooni.

Veebruarikuu jooksul on lahkend annetajad meie arvele kandnud kokku 2112 krooni.

Täname: Tiina Heinla, Hille Ait, Eha Tammi, Elle Vaks, Salme Väljataga, Aavo Kõiv, aga samuti anonüümseks jääda soovitud annetajaid! Kes tahab anonüümseks jääda, tehku ülekande puhul selgituse lahtrisse sellekohane märkus.

Juta Luts

Kuulame üksteist ära

Tänases Kortslehes ilmub mõtlemapanev materjal: kahe erakonnast lahkuda soovinu kommentaarid, miks neid selleks ajendas. Enamik sellistest asjadest avalikult ei räägi, seepärast tuleb arvestada, et nende kahe taga on tegelikult märksa enam inimesi. Mõtteainet jagub sest meile kõigile.

Vähesed lahkujaist ja kahtlejaist on pettunud kogu rohelises mõtteviisis. Kes kord sellistele teemadele tähelepanu pöörab, neist enam naljalt ei pääse. Küllap sõltub see eelkõige igapäev tundlikkusest.

Kõige enam haavab aga see, kui sa tunnend end kasutuna. Suurem jagu meist ei liitu kümnete organisatsioonidega ega forma ühest parteist teise. Pigem saadakse roheliseks pika mõtlemise ja hoolika valiku tulemusel. Võtad end kokku ja otsustad, et proovid seekord midagi ära teha, midagi muuta. Ja ühel või teisel viisil avastad ajapikku, et su mõtted ja soovid ei huvitagi kedagi. Kuidas me selleni jõudsime?

On tõsi, et noor organisatsioon peab pühendama palju tähelepanu iseendale. Tähtis on saada paika kõik

struktuurid ja protseduurid, mida mujal asendavad harjumused ja tavad. Ent selle varjus on oht kaotada inimlikkus.

Küllap teeb see kõigile me ettevõtmistele head, kui me üksteist rohkem kuulame ja teineteise arvamust küsime. Juhatus, valitud kogud, toimkonnad-seltskonnad, liikmed isekeskis. Ehk saame sellele ka uue põhikirjaga kaasa aidata? Jätame piirkondadele rohkem otsustusõigust, kaalume juhatust abistava ja suunava volikogu loomist, kuid eelkõige – harjume teistega arvestama.

Kortsleht

nr 8

märts 2008

Lehe tegid

Toivo Ellakvere,

Ekke-Kristian Erilaid, Airi Hallik, Katrin Koch-Maasing, Ilmar Kähr, Eneli Luts, Juta Luts, Sirli Pehme, Riho Raassild, Lüürika Rütüti, Ruth Tammeorg, Juta Tasa, Raul Veede, ja Marju Öunpuu.

Kaastöö saada

kortsleht@gmail.com

Toimetuse ei luba käsikirjade kohta midagi kindlat.

Aga anname oma parima.

Uus leht tuleb

aprillis.

Erakonna põhikirja tuleb muuta

Leisis lapitud põhikiri on nüüdseks järele proovitud. Paistab, et see ei tööta.

Riho Raassild,
Kortsleht

Uus üldkogu on kohe ukse ees ja on viimane aeg erakonna põhikirjast taas juttu teha.

Erakonna töö alusdokument vajab muutmist. Seda näitavad nii parandusettepanekute hulk, mida eelmisel üldkogul käsitleda ei jõutud, kui ka segadused põhikirja ümber. Samuti sisaldab meie põhikiri endiselt seadusega vastuolus olevaid punkte, mis ootavad kõrvaldamist.

Eelmisel üldkogul Leisis tõi põhikirja toimikond rahva ette hääletamiseks umbes 20 põhikirja parandusettepanekut. Neist jõuti käsitleda alla poolte. Täna on eelmisest korrast järele jäänud ettepanekutele lisandunud ilmselt veel üksjagu uusi.

Kuidas parandada?

Suur ettepanekute hulk näitab ühest küljest liikmete huvi erakonnas toimuva vastu ja on iseloomulik alustavale ja arenevale organisatsioonile, teisalt aga nõuab kõigi ettepanekute käsitlemine väga palju üldkogu aega. Kui tahta üldkogul detailselt läbi arutada nii põhikirja kui meie programmi teemasid, siis kuluks selleks ilmselt mitmeid päevi. See aga on meie

inimressursi ja potentsiaali raiskamine. Roheline maailmavaade eeldab ressursidega mõistlikult ringi käimist ja proovime siingi leida säästlikumaid teid.

Seadus annab põhikirja muutmise pädevuse üldkogule. Seega, ilma inimesi kokku kutsumata ei ole kellelgi õigust põhikirja muudatuse sisse viia. Paljud arutelud põhikirja üle, mis on seni toimunud üldkogul, saab siiski ära pidada ka üldkogude vahelisel ajal. Samuti saab koondada ettepanekud pakettidesse, lihtsustades nii nende vastu võtmist.

Lühem on parem

Meie põhikiri on 12

lehekülge pikk ja sisaldab mitmeid teemasid, mis pole põhikirjas kohustuslikud. Jättes põhikirja vaid olulise ja seaduse järgi kohus-

tusliku, suudaksime vähendada väga suures osas ka üldkogu koormust. Ülejäänud info peaks sellisel juhul sisalduma muudes dokumentides (sisekorraeskirjas, piirkondade moodustamise korras jne), mis võetakse vastu erakonnasisesel hääletusel või juhatuse otsusega.

Põhikirja lühendamine pole siiski vaid tehniline töö. Põhikir-

jas on mõned kohustuslikud punktid, mille kohta puudub meil erakonnas sees ühene arusaam. Järgnevalt käsitlen mõnda neist lähemalt.

Eesmärgitu eesmärk

Olulisim punkt on loomulikult erakonna eesmärk. Praegune eesmärk, mis põhikirjas sisaldub, on vastu võetud erakonna asutamiskoosolekul. Tol hetkel oli esmatähtis moodustada erakond ja erilist tähelepanu sellele punktile ilmselt ei pööratud. Nüüd ehk on käes aeg eesmärgi süveneda ja selles omavahel kokku leppida.

Siinkohal peaksime kõik mõtlema, kas see, mis meil põhikirjas eesmärgina kirjas, ühtib meie endi ootustega erakonna suhtes. Üldkoguni on jäänud liiga vähe aega, et saavutada kõiki liikmeid hõlmav ja rahuldav kokkulepe. Teema on siiski ülioluline – peame aruteludega väga kiiresti alustama ning nendega jätkama ka pärast üldkogu.

Sisehääletus tööle!

Teiseks oluline kokkulepet nõudev teema on meie sisehääletuse kasutamise kord. Praeguse põhikirja järgi

ei saa sisehääletust kasutada programmi muutmiseks, kuigi kehitiv seadusandlus seda võimaldaks.

Lisaks peaks põhikirja järgi sisehääletuse läbima üldjuhul kõik erakonna otsused ja seisukohad – seda punkti on siiani harva kasutatud. Selle täielik rakendamine pole ilmselt ka otstarbekas, kuna sisehääletuse kord ei võimalda kiiret reageerimist.

Piirkondade voli

Kolmas oluline punkt, mida siiani põhikirjas kajastatud pole, on meie kohalike piirkondade volituste küsimus. Meil on loodud juba viis piirkonda, kes ka vähemal või rohkemal määral tegutsesid.

Siiski on jäänud kokku leppimata nende piirkondade volitused ja õigused. Selle punkti puhul peaksid sisendiandjateks olema eeskätt loodud piirkondade juhid – lähtuda tuleb sellest, millisena nemad enda ja oma piirkonna rolli erakonnas näevad.

Lisaks on veel mitmeid käsitlemist vajavaid teemasid. Näiteks on erakonna listides ja foorumites räägitud veel vajadusest luua volikogu, samuti volituste arvu piiramisest üldkogul. Kortsleht kutsub kõiki erakonna üles liikmeid põhikirja teemal sõna võtma ning oma arvamust avaldama.

Pilt: Mari-Ann Meister

Metskonnad koondatakse siiski

RMK reformist, maaelu komisjonist ja eurovalimistest jutustab Alex Lotman.

Avalikustasite just täna meediasündmusena EERI tuumapöördumise. Mis edasi?

Edasi käivitame meediakampaania tuumaenergeetika praeguste plaanide ohtlikkuse ja mõttetuse selgitamiseks, samuti taastuvenergia ja energiasäästmise toetuseks.

Kahju muidugi, et meie liikmed sellest aktsioonist alles pressiteate vahendusel teada saavad.

Kui tõesti alles praegu teada saavad, on jah kahju. Mulle tundus, et sellest on juttu olnud ka väljaspool juhatus ja fraktsiooni, aga võin eksida. Eks peasekretäri ja pressiesindaja puudumine annab tunda.

Kes on meie poliitilised toetajad tuumajaama skepsises?

Kõik need, kes teavad piisavalt tuumajaama ohtudest ja energiasäästmise ning taastuvenergia võimalustest. Seega meie toetajaskond.

Kui suur osa Sinu Toompea-ajast kulub maaelukomisjonile?

Ei oska tõesti kosta – igatahes mitte vähe. Komisjoni istungid on kaks korda nädalas, aga palju kulub selle teemaga tegelemiseks ka väljaspool koosolekuaega.

Kuivõrd on ühes komisjonis võimalik ajada koalitsiooni pealiinist veidi teistsugust poliitikat?

Maaelukomisjonis on eluterve õhkkond ja mingit mehhaanilist väljahäletamist pole vähemalt seni olnud, aga õnneks

Pilt: Jutta Tasa

on ka nii, et pole seni vajadust olnud end valitsusliidu ametlikule poliitikale vastandada. Probleeme on põllumajandusministeeriumi ja selle allasutuste (eelkõige PRIA) konkreetsete tegevuste osas. Selles osas üritan järjekindlalt kiusata nii ministrit kui ka tema alluvaid. Tulemused on visad tulema, kuid päris tulutu see tegevus ka pole.

Kas maaelukomisjon tegeleb ka RMK kavandatavate ja otsapidi juba teostamisel olevate reformidega?

Küsitlesime sel teispäeval maaelukomisjonis RMK peadirektorit.

Mis on Sinu seisukoht RMK struktuurimuutuste osas?

Minu ja usutavasti ka meie erakonna seisukoht on, et RMK pole ju firma, vaid eraldi seadusega moodustatud tulundusasutus.

Seega ei tohiks seda nii põhjalikult, vaid rahalistest kaalutlustest lähtuvalt reformida. Karta on siiski, et meie kriitika antud juhul palju ei mõjuta, ehk siis

metskondade koondamine siiski vist kahjuks tuleb.

Avalikkus kardab enim riigimetsa hiilivat erastamist pikaajaliste metsamajandamisõiguste väljastamise näol ja liiga suuri muutusi kogukondade struktuuris...

Olen selle ohuga seoses küsitlenud nii ministrit, abiministrit kui ka RMK peadirektorit ja kõik nad väidavad taolise ohu puudumist. Teatud määral ohutunne siiski ei kao, seetõttu tuleb ka edaspidi nimetatud tähtsaid inimesi tülitada.

Selle kevade olulisimaid teemasid EERI jaoks on europarlamendi kandidaatide valimine. Kes juhatuses ja fraktsioonist on veel lubanud kandideerida?

Mingit lõplikku lubadust pole keegi andnud, aga ilmselt kõik, kellel on lootust tuua meile häält, peaksid kandideerima.

Kuidas üldse saab kandideerida või on nimekiri juba lukus?

Põhikirjavastaseid toi-

minguid nimekirja lukustamiseks juhatus teinud pole, nimekiri ei saa meie põhikirja järgi (nii, nagu mina seda mõistan) minna lukku ilma erakonna sisehääletusest.

Kuulda on, et Sa kandideerid, seepärast küsin, et mis on teema, mille eestkõnelejaks tahaksid europarlamendi valimiskampaanias olla.

Kandideerin vaid häälte kogumiseks, ise Brüsselisse minna ei kavatse. Seetõttu palun end igal juhul panna nimekirja lõppu, välistamaks valijate eksitamist. Kampaanias jääb minu kanda loomulikult maaelu: europarlamendi järgmise koosseisu jooksul toimub ju järjekordne ühise põllumajanduspoliitika reformimise etapp.

Kas Toompeal on rohkem tunda kohalike või eurovalimiste lähenemist?

Ei märka praegu veel kumbagi, aga küllap eurovalimisteks ikka juba valmistatakse: ega me nüüd niipalju teistes ikka ettenägelikumad olla ei saa. Aga kohalikud tulevad ju üsna varsti otsa, nii pole pääsu, et üks kampaania teist mõjutama hakkab.

Kas kodus Matsalus õnnestub piisavalt akusid laadida? Või oled pidanud hoopis maahobidest loobuma?

Vastus mõlemale küsimusele on ei: piisavalt kindlasti ei jõua, kuid täielikult maal käimisest ja seal jala või ratsa ringihulkumisest pole õnneks loobuda tulnud.

Intervjueeris Airi Hallik

Sel kevadel saab Eesti puhtaks

Kas on lootust, et terve Eesti prügi saab õigeaegselt kaardistatud?

Oleme veendunud, et kogu riik saab läbi käidud. Hetkel toimub aktiivne ebaseaduslike prügi kohtade kaardistamine, igal nädalavahetusel korraldatakse laupäevakud eri maakondades. Näiteks Tartumaal sõitis ringi 11 autot ja osales üle 25 inimese. Kokku on prügi kaardile (<http://db.teeme2008.ee/>) kantud üle 3500 prügi kohta. Kogu Eesti prügi maht on hinnanguliselt 13 000 tonni, 3. mail vajame üle 36 000 vabatahtliku.

Kuidas võõras koha prügi üles leida? Kas on seaduspärasusi?

Prügistajate mõttemaailm on lihtne. Prügi visatakse laiskusest autoga ligipääsetavatesse kohtadesse. Hunnikuid leiab pigem suurte alevite ümbrusest kui hajuskülade juurest.

Kas metsa all on enim levinud tavaline olmeprügi või pigem autoosad ja muu suurem kraam?

MT: Ühte domineerivat prügi gruppi välja tuua ei saa. On nii olmeprügi, vanu autokumme kui ka mööblit.

Kui palju on aktiivseid vabatahtlikke, neid, kes teevad kogu projekti algusest lõpuni kaasa? Kui tõhus on koostöö kohalike omavalitsustega?

MT: Täna on 185 aktiivset liiget. 17. veebruaril seisuga olid oma täieliku nõusoleku kaasa lüüa andnud 89 valda, 27 on oelnud ei (sh vallad, mis tõesti prügivabad), 96 vallas toimuvad läbirääkimised.

Reaalselt võttes koguneb

Teeme Ära 2008 3. mail on kohe ukse ees. Olukorda kirjeldab Eesti prügist vabastamise projekti meediatoimkonna liige **Meelis Trepp**.

Pilt: Teeme Ära 2008 meeskond

prügi kiiresti uuesti metsa alla. Olete mõelnud korduskampaaniatele?

"Teeme ära" raames koristamine on mõeldud ühekordse kampaaniana. Usume, et suudame ärgitada Eesti elanikke mõtlema järgmiselt: ise ei tee ja teistel ka ei luba oma kodu ümbrust risustada.

Pilt: IS TeamWork

40 000 kaasalööjat 3. mail, tundub see senise vastukaja põhjal reaalne?

Täna on teada, et koristuspäevale tuleb pea

15 000 inimest, sh on kokkulepe Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega, kes oma 10 000 inimesega on tugev toetus üritusele. Kevade algusega alustame avalikus meedias koristuspäevale registreerimise kampaaniaga. Praeguste ennustuste kohaselt kulub vaid kolmes kohas üle 700

vabatahtliku (Saku vald, Tallinna linn, Harku vald). Enamik omavalitsustes läheb vabatahtlikke vaja 50 kuni 200.

Aktiivse prügi kaardistaja Külli Soodeni muljeid:

Algul sõitsime spontaanselt ringi ja otsisime lihtsalt seni kaardistamata kohtadesse prügi hunnikuid.

Viimasel ajal on tegevus olnud rohkem koordineeritud, tavaliselt valdade vahel jagatakse inimesed ära. Esimene asjana on vaja läbi mõelda marsruut, mis hõlmaks võimalikult palju teid. Kohapeal tuleb teede läbitavust hinnata. Maastik on pehme ja väga tõenäoline on autoga kinni jääda.

Kui on kaks paralleelset teed, üks läbi küla ja teine veidi kõrvalt metsa vahelt, siis tasub proovida seda viimast. Seal leiab prügi hunnikuid. Tavapärane on see, et prügi ei ole otse tee ääres, aga ka mitte kaugel. Lihtsalt silma alt ära visatud.

Valget aega on talvel vähe, ringitiirutamist palju, bensiinikulu suur. Hinnanguliselt leiame umbes kaheksa hunnikut päevas. Prügi hunnikust leiab kõike, eriti palju on autokumme. Tihti on prügi suurele alale laiali pillutud. Aedadesse me minna ei saa. Kui on näha, et tegu on eramaja ümbrusega, jääb prügi elanike ja omavalitsuse südame-tunnistusele.

Teame, et Eestimaa edaspidi puhtaks ei jää, aga ehk õnnestub mõjutada inimesi teistmoodi käituma. Vähemalt neid, kellel natukenegi häbi. Kui koht, kus alati olnud prügi ja kuhu vähese südame-tunnistuse piinaga sai seda juurde poetada, on äkki puhas, siis polegi nii lihtne uut prügi algatada.

Korduvat kampaaniat ei ole siiski mõtet teha. Muidu on nii, et ühed toovad prügi ja teised viivad ära.

Intervjuueeris Ekke Erilaid

Tarbides on võimalik loodust ja iseennast säästa

Eesti Rohelise Liikumise Loodussõbraliku toote kampaania juht Enda Pärisma kirjutab, kuidas ökotooteid poeriiulitel ära tunda.

- Erinevaid tootemärgiseid on liiga palju ning uuringute tulemused näitavad, et inimesed ei orienteeru toidumärgistes ning et olemasolevat infot hinnatakse puudulikuks. Mahedateks ning loodussõbralikeks peetakse ka tooteid, mis seda tegelikult pole.
- Kampaania on mõeldud eelkõige tarbijale, kes hoolib oma tervisest ning ka keskkonnast (ökotarbekaup on toodetud keskkonnasõbralikult ning tekitab vähem jäätmeid).
- Kampaania eesmärk ei ole tutvustada tarbijatele erinevaid märgiseid - neid tuleb juurde, kaob ära, need muutuvad - vaid loodame, et kui inimene ostab märgistatud toote

ning leiab, et see on hea ja vastab tema ootustele ning vajadustele, siis ta järgmine kord ostab toote juba nimetuse ja pakendi järgi. Et tooted kinnistuksid inimeste mälusse, on kleebised poodides üleval kolm kuud.

- Lisaks kleebistele on Tallinnas, Tartus ja Pärnus ka välireklaamikampaania. Samuti kajastatakse seda ajakirjanduses. Voldikuid me ei jaga - need lõpetavad oma tee tavaliselt prügikastis. Taustainfot leiab Eesti Rohelise Liikumise kodulehelt www.roheline.ee
- Jaekauplustes pole öko- ja mahekaupade valik kahjuks eriti hea. Enamikes poodides on saada 30-60 artiklit ökomärgistega tooteid, neistki suur hulk pehme paberi valdkonnas. Õnneks on paljudes jaekettides siiski ökotootede hulk suurenenud ja ulatub pea sajani, sisaldades ka koduke-

emiat ning isegi veine. Suurem valik on paaris Tallinna poes (Kaubamaja, Stockmann).

- Kui minna ökopoodidesse, siis leiab sealt küll enamiku eluks vajaliku. Toidukaupadest on probleem lihaga: maheliha kasvatatakse küll, probleem on aga töötlemise sertifitseerimisel. Loodame, et varsti saab see lahendatud.
- Ökopoodidest leiab aga ka loodussõbralikku kodukeemiat ning ka riideid. Tööstuskauba osakaal on pealtnäha väike, samas on meil müügil Euroopa Liidu lillekesega (üks päris range üle-euroopaline ökomärgis) televiisoreid ja põrandakattematerjale, <http://www.eco-label.com/estonian/> lehelt saab nende toodete nimekirja.
- Soovitus iga toote ostmiseks igas olukorras: lugege silte. Te ei pruugi tunda kõiki märgiseid, aga lugege, mida toode sisaldab. Eriti toidukauba

puhul on ju lihtne aru saada, et kui reas on 5 E-koodiga toodet või mitu emulgaatorit, värvainet ja muud sellist, siis see toode ei ole hea. Mida vähem lisaaineid, seda tervislikum on toode.

LOODUSSÕBRALIK

- Kampaanias osalevad Tallinna ja Tartu Kaubamaja, Maksimarketid, Port Arturi kaubakeskus, Prisma Peremarketid, Rimid, Selverid, Stockmann. Sel aastal jäid välja need jaeketid, mille poodides on loodussõbralike toodete osakaal väga väike. Kampaania käigus ei märgistata ökopoodides müüdavaid tooteid. Kampaania märgistele juhivad tähelepanu välimeedia plakatid Tallinnas, Tartus ja Pärnus.

Meie geneetiliselt muundatud toidulaud

Nastja Pertsjonok ja Henri Laupmaa on GMO-vaba Eesti asja ajanud üle viie aasta. Airi Hallik küsis neilt, kui GMO-vabad me siis ikkagi oleme.

Kust võiks saada andmeid, kui palju Eestis GM-taimi kasvatatakse? (või on teie GMO-vabade piirkondade loomise kampaania pigem ennetustöö kui tagajärgede likvideerimine?)

Pigem ennetustöö. Põllumajandusministeriumi (PM) andmetel Eestis praegu GM taimi ei kasvatata. Samas on

Euroopa Liidus kasvatamiseks lubatud taimi (bakteritoksiini ekpress-eeriv mais) lubatud müüa ja kasvatada terves ELis, v.a. juhul, kui riik on ise lisameetmed kasutusele võtnud ja antud GMO/GMOd keelanud. Eestis pidi juba 1. juuliks 2006 loodama register, kuhu kõik GMO kasvatajad peaksid esitama andmed GM-

taimede kasvatamise kohta, aga kuna registrit ei ole, ei ole kusagile esitada. Seega kui PM väidab, et Eestis GMO-sid ei kasvatata, siis tegelikult õigem oleks väita, et keegi ei tea.

Kas Eestis on piirkondi, kes on end GMO-vabaks kuulutanud?

Eestis on GMO-vaba Eesti kampaania alus-

tuseks olnud pigem individuaaltasandil – st on põllumehi, kes on GMO-vaba Eesti deklaratsioonile alla kirjutades öelnud, et ei taha GMO-sid kasvatada ja ei taha ka, et neile GMO saaste leviks, seega paluvad nad valitsuselt, et valitsus piisavalt rangete meetmetega neid selle väga tõenäolise probleemi eest kaitseks.

Sama on toimunud nõ kodanikutasandil, kus kodanikud, kes ise ei kasvata, kuid on huvitatud GMO-dega mittesaastunud toidu/keskkonna säilimisest. Põhimõtteliselt on võimalik enda GMO-vabaks kuulutada ka nt omavalitsustel, selline praktika täiesti töötab ELis. Deklaratsioon on üleval GMO-vaba Eesti lehel www.eko.org.ee.

GMOde aretajatel on nutmapanevalt ilusad muinasjutud, kuidas GMOde abil suurenenud toodang aitab Aafrikas näljahädasid kaotada. Kas sellest tegelikult ka kusagil asja on saanud?

Ei ole. GMOd on vaestes riikides pigem sotsiaalseid probleeme juurde tekitanud ja ka saagikus ei ole lubatud tasemele jõudnud. Näiteks India GM-puuvilla kasvatajate seas on olnud äärmiselt palju enesetappe, kuna nad ei ole saanud piisavalt suurt saaki (<http://www.i-sis.org.uk/Indian-CottonFarmersBetrayed.php>).

GMOd on siiani arengumaades olnud suurte maaomanike, intensiivpõllumeeste, pärusmaa, kuna nende kasvatamine on tehnoloogiliselt mõnevõrra lihtsustatud – näiteks võib kolmveerandil maailmas kasvatatavatest GMOdest kasutada piiramatus koguses umbrohumürki. GMO-de kasutuselevõtu tagajärjed Ladina-Ameerikas on olnud keskkonna ja kohalike kogukondade

Kuigi seadus kohustab kõiki odava GMO-õli kasutajaid selle märkima tootepakendile, ei ole teada, kui suur osa saiakestest ja kalakonservidest on sellise õliga valmistatud. www.eko.org/gmo

jaoks äärmiselt laastavad. Aafrikas ei ole GMOsid legaalselt mujal kui LAVis kasutusele võetud, ja Aafrika põllumajandusabiprogrammi esimehe, endise ÜRO peasekretäri Kofi Annani sõnul peaks sellest ka hoiduma, sest Aafrika näljahäda GMOde kasutuselevõtt ei lahenda.

GM-TOIDUST

➤ Väidetavalt kasutab suurem jagu Eesti pagarikodasid toodete valmistamisel odavat GMO-õli. Vaid paar tükki neist on selle pakendile kirja pannud. Kas Eesti seadused ei kohusta GMO-sisaldust märkima või hiilivad tootjad sellest lihtsalt kõrvale?

➤ Geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise seadus (§24. Toote pakendamine ja märgistamine) sätestab, et pakendi märgistus peab sisaldama 1) teksti «Toode sisaldab geneetiliselt muundatud organismi» või «Toode koosneb geneetiliselt muundatud organismidest»; 2) tootes oleva geneetiliselt muundatud

organismi nimetust; 3) tootja nime ja aadressi; 4) toote omaduste ja sobivate kasutustingimuste kirjeldust.

➤ Samuti on märgitud, et geneetiliselt muundatud organismi sisaldus tootes peab olema märgitud pakendile või saatedokumendile ka pärast toote töötlemist või sellest uue toote valmistamist.

Seega, niipalju kui mina aru saan, siis peaks tootja märgistama.

GM-tooraine sisaldust toidus on vist pea võimatu kindlaks teha, kui tootja seda pakendile ei märgi ja kui just ise ei näe, et seda sinna sisse pannakse?

Saab ainult labori-analüüsi käigus. Ja Eestis ei saagi kõiki määrata.

Millistest toodetest soovitate hoiduda, kui ei taha oma toidulauda GMOdega risustada?

Peamiselt peaks ehk hoiduma odavatest sojaõlidest. Samas tuleks hoida silm peal ka teistel toodetel, mis soja varjatult sisaldavad. Lu-

batud on ka raps ja mais, aga siiani ma pole poes ühtegi GMO märgistusega rapsiõli näinud. Mais tuleb paljuski Ungarist, kus on tugev GMO-vaba poliitika. Seega tasub pigem vaadata USA ja Hispaania päritolu maisikonservide, maisitärklise jms märgistust. Nüüd sai toiduks tarvitamise loa ka suhkrupeet – elamenaeme, kas poodidesse tekib ka GM-suhkur...

Poodidesse GMOde tekkimine on ju ka tarbija enda teha – Lääne-Euroopas ei leia kusagil GM-toiduõli, sest tarbija suudab oma eelistused poele välja öelda, mitte ei osta, mida iganes. Meil aga on Selver enda brändiõliks võtnud GM-sojast tehtud õli...

Kas riik ka rahaliselt GMO-vastast võitlust toetab?

Riik ei ole meid rahaliselt toetanud ega sellele suuremat tähelepanu pööranud. Samas on avalikkus on läinud järjest teadlikumaks ja huvi on kasvanud.

Milliseid tegusid ootate rohelistelt ja teistelt keskkonnast hoolivatelt poliitikutelt?

Et nad võtaksid selge seisukoha - GM-taimi on mõistlikum siin mitte kasvatama hakata. Me ei pea selles bioloogilises eksperimendis osalema.

„Kui näen poes mõnda GMO-ga tähistatud toidulauda, siis ostan spetsiaalselt seda.“

- Tallinna tehnikaülikooli geenitehnoloogia professor Erki Truve.

Mida säästavad säästupirnid?

Tanel Raja

➤ Säästmine on mitme otsaga asi – ühest küljest justkui säästad midagi, teisalt kipub see tulema millegi arvelt. Näiteks säästuvorsti puhul säästetakse liha arvelt, mille asemel on tootesse pandud igasuguseid vahvaid surrogaate. Viimased pole paraku head ei kõhule ega maitsele. Nagu näha, pole säästupirnid selles kontekstis õigesti klassifitseeritud ning parem termin oleks vahest vana kombe kohaselt päevavalguslamp. Kuid nimi on juba juurdunud ja sestap ei ole terminoloogia ümber mõtet rohkem enam kembelda.

➤ Säästulambi põhiosadeks on anum ja ballast. Anum sisaldab alarõhuga vääriskaasi (tavaliselt argooni), kuhu on lisatud elavhõbeda aure. Reeglina on rõhk selline, et elavhõbe ei saa kondenseeruda ning kui kogu kupatus elektrivoolu mõjul ioniseeritakse, hakkab tekkiv plasma eraldama ultraviolettkiirgust. Anum on seestpoolt kaetud erinevate fosforiühenditega, mille omaduseks on neelata UV kiirgust ning selle mõjul hakata väljastama nähtava lainepikkusega valgust.

➤ Päevavalguslambid

on n.ö. negatiivse takistusega seadmed: mida rohkem voolu läbib, seda rohkem gaasi ioniseerub, seda väiksemaks läheb takistus ja rohkem voolu läbib seadet. Tekkiv ahelreaktsioon viib lõpuks selleni, et pirn põleb läbi loetud sekundite jooksul. Selle vältimiseks on lambile lisatud seade, mida traditsiooniliselt nimetatakse ballastiks. Suurematel seadmetel on see reeglina lambi sees, neid kasutatakse peamiselt kontorites. Kodupirnid on ballast ehitatud pirni sisse, mis võimaldab seda kasutada tavaliste hõõglampide asendajatena. Neid ei saa eraldi vahetada, mistõttu kui üks neist lakkab töötamast, tuleb välja vahetada kogu pirn.

➤ Üks säästupirn on umbes 10x kallim kui traditsiooniline hõõglamp, kuid peab ligikaudu 8x kauem vastu ning kulutab umbes 6x vähem energiat. Säästumoment on täiesti olemas, kuigi see ilmneb alles üsna pikaajalises perspektiivis. Silmas tuleb pidada ka seda, et säästupirnid ei talu sisse-välja klõpsimist, mistõttu ei ole neid soovitatav kasutada automaatlülitustega (näiteks õuevalgustus) süsteemide puhul, kus lülitused toimuvad tihedalt. Samuti ei ole neid otstarbekas kasutada kohtades, kus inimesed ise kipuvad neid tihedalt sisse-välja lülitama: näiteks tualettruumid,

koridorivalgustus jne. Sellistes olukordades on säästupirni eluiga võrreldav hõõglambi omaga. Lisaks ei kannata päevavalguslambid absoluutselt külma, mis teeb nende kasutamise välisvalgustites komplitseerituks.

➤ Kõige murettekitavam on säästulampide kõrge elavhõbedasisaldus, mistõttu ei tohiks vanu säästulampe lihtsalt prügikasti loopida. Ohtlik on ka pirni purunemine siseruumides. Näiteks Ameerikas kutsus säästupirni lõhkunud pereema igaks juhuks keskkonnaametist spetsialisti kohale ning selgus, et toas oli elavhõbedafoon kuus korda üle lubatud taseme (300 nanogrammi kuupmeetri kohta). Kriisi likvideerimine läks maksma 2000 dollarit. Uuema aja säästupirnid sisaldavad küll vaid umbes 5 milligrammi elavhõbedat, kuid esmaste mürgitusnähtude avaldumiseks piisab juba 0.4 milligrammist. Surmavaks koguseks loetakse 0.15 – 0.3 grammi. Elavhõbe lades tub organismi pikaks ajaks ning elavhõbedamürgitus mõjutab eelkõige just ajukoort, põhjustades halvatust, nägemise kadu ning vaimuhaigusi.

➤ Õnneks on tavaliselt suur osa elavhõbedast juba seotud sisevooderdusena kasutatava fosforikihiga, mistõttu võib tekkinud

tükid märja lapiga kiiresti kokku koguda. Lapp ning praht tuleks õhukindlalt kilekotti sulgeda ning käidelda kui ohtlikke jäätmeid.

➤ Olukorda pole mõtet üle dramatiseerida, kuid riske ei tohiks ka ignoreerida. Kodukasutuses olevad säästulambid on ehitatud nõnda, et need oleksid võimalikult vastupidavad ning raskesti purunevad, erineva kuju ja suurusega. Arvestades elektrihinna jätkuvat tõusu, on tegemist väga atraktiivse alternatiiviga. Soodne hind ning kokkuhoitud energiast tingitud vähenev saastumine on viinud niikaugele, et Austraalia kavatseb aastal 2010 keelata hõõglampide müügi. Eelkõige kaaluvad taoliste piirangute seadmist sooja kliimaga riigid, kuna vajaduse tõttu ruume jahutada, on hõõglambist eralduv soojus topeltkulukas jääkprodukt. Külmas kliimas võib hõõgpirnist eralduv soojus omada hoopis positiivset kõrvalnähtu.

➤ Säästulambid on hakanud ka järjest tihedamalt leidma omale alternatiivi LED (valgusdiod) lampide näol, millel on kõik päevavalguslampide positiivsed omadused ning enamgi veel ja mitte ühtegi negatiivset. Hetkel on nende hind paljudele vastuvõetamatu, kuid mõne aasta pärast lubatakse ka see kontrolli alla saada.

Ökokogukonnad said ühe mütsi alla

8. veebruaril loodi Esna mõisas MTÜ Eesti Ökokogukondade Ühendus (Global Ecovillage Network Estonia).

Kortslehe küsimustele vastas üks asutajatest, esnalane Sven Aluste.

Milleks oli ökokogukondade ühendust vaja?

Soovime ühendada Eestis juba tegutsevad ökokogukondi ning toetada loomisel olevate ökokogukondade arengut. Loodud organisatsiooni näeme esialgu eelkõige info jagajana liikmetele ja avalikkusele, tutvustamaks ökoküla ühe võimaliku elamisviisina. Olemas olevate ja tulevaste kogukondade jaoks oleme ühenduskanaliks teiste maade sarnaste organisatsioonidega.

Samuti soovime tulevikus olla Eesti riigile ja omavalitsustele partneriks ökokogukondasid ja ökoloogilist elukorraldust puudutava seadusandluse väljatöötamisel.

Ühingu esindab Eesti ökokogukondasid Euroopa Ökokogukondade Võrgustikus GEN-Europe ning plaanib edendada koostööd Ida-Euroopa ja Läänemere piirkonna sarnaste ühingute ja/või üksikute ökokogukondade vahel.

Kui palju selliseid kogukondi Eestis on ja mis on nende peamine ühisosa?

Ökokogukonna all mõistame kogukondi, mis liiguvad suurema säästlikkuse poole läbi

tervikliku ja süsteemse maailmakäsitluse, mis integreerib ökoloogia, hariduse, osaleva otsustumehhanismi, säästvad tehnoloogiad ja majandustegevuse.

Ühingu asutajate seas on kogukondadest esindatud MTÜ Lilleoru Aruvala lähistelt ja MTÜ Parmu ökoküla Karula rahvuspargi kandist.

Samas on ka lihtsalt inimeste kooslusi, kes ei kavatsengi ennast organisatsioonina registreerida, kuid kannavad oma ühistegevuses ökokogukonna mõtet. Samuti on liikmeteks inimesi, kes ei kuulu veel ühtegi sellisesse kooslusesse.

Eestis on kogukonnale mõtlejaid kindlasti palju rohkem, kui kuulda on

olnud. Samuti on palju inimesi, kes elavad sarnaste põhimõtete järgi: koostöö, enese areng, loodushoid ja säästev elukorraldus.

Millega tegeleb Esna ökokogukond?

Esnas kogukonda kui sellist ei ole, on lihtsalt ettevõtlikke inimesi ja ökoloogilisema elukeskkonna poole püüdlejaid :-). Mõned põhumajad kerkimas, talgutööd ja rahvusvahelised töötoad toimumas.

Toetame häid mõtteid, mida on maal hõlbus järgi teha ja sellega maal elatist teenides kalinnas tööil käimata hakkama saada.

Airi Hallik

Talveakadeemia 2008

Läbi aastate populaarsust kasvatanud tudengite teaduskonverents Talveakadeemia kesken sel aastal tootmisele ja tarbimisele. Üritus toimus 29.02-02.03 Pärnumaal, Lepaninal. Kanti ette parimad tudengite teadustööd, oli põnevaid esinejaid nii Eestist kui välismaalt ning praktilisi grupitöid erinevatel teemadel: näiteks olulusringi mõtteviis, mahehoidiste turustamine, savimaja ehitamine jne.

Peaküsimuseks oligi, kas, kes ja kuidas peaks tarbimist reguleerima. Sel teemal arutlesid endine Kaubamaja juht Jaan Kallas, ERL juhatuse liige Peep Mardiste ning Mihkel Randrüüt majandusministeeriumist. Peep Mardiste tegi ettepaneku, et võiksime reklaami kui ebavajaliku nähtuse üldse ära keelata, samuti sai temalt asjalikke näpunäiteid, kuidas igapäevaselt mõistlikult tarbida. Jaan Kallas teenib aktsion-

ärina kasvava tarbimise pealt tulu ning tarbimist piirama ei kipu, kuid ka tema mõõnis muret looduskeskkonna üle. Ühe maailma päästva ideena tõi Kallas välja, et roheliste väljakutseks võiks olla õpetada hiinlased eskimode kombel WC-paberi asemel ümarmargust kivi kasutama. Majandusministeeriumi esindaja oli optimistlik, rääkides igasugustest toredatest arengukavadest ja mõtetest ning leides, et tegelikult on kõik inimeste endi kätes.

Tarbimiskultuuri uurija Margit Keller rääkis erinevatest tarbija profiilidest, kelle mõjutamiseks tuleks edastada ka erinevaid sõnumeid. Tema sõnade kohaselt tuleks inimesi kutsuda üles muutma oma käitumist mitte looduse ja homse pärast, vaid iseenda tõttu. Hea elu tuleks lihtsalt ümber defineerida, see ei pea tähendama kõrget tarbimist, vaid rohkem puhkust, vaikust, liikumist jms.

Sirli Pehme

EERi 2008. a tegevuspõhine eelarve

Kulud	Kokku (soovitav)	Ühikuid	Ühiku hind	Oma osa	Säästueelarve (olemas)	Mida teha, kui sponsorraha ei saa
Erakonna suurüritused	870 000			34%		
Üldkoosolek	60 000	1	60 000	83%	50 000	Toidukulu kaetakse talongide müügiga
Teemakonverentsid ¹	450 000	3	150 000	22%	100 000	Erakonna sünnipäevakonverents, toit kaetakse osavõtumaksuga
Avatud ruum: teemaarutelud ja seminarid.	300 000	10	30 000	30%	90 000	10 avatud ruumi
Suvepäevad	60 000	1	60 000	50%	30 000	Ülejäänud kulu kaetakse osavõtumaksuga
Jõulupidu	60 000	1	60 000	50%	30 000	
Meediaväljaanded	1 081 000			24%		
Grüüne	480 000	4	120 000	42%	200 000	2 Grüünet, perioodiline väljaanne
Roheline Teataja, tegemine + levi	70 000	10	7 000	71%	50 000	9 Infolehte, perioodiline väljaanne
Roheline väljaanne ²	195 000	3	65 000	4%	7 463	Alustavateks töödeks
Filmi ja videomaterjalid ³	336 000	12	28 000	0%		Ei tee
Projektid	187 500			11%		
Mitmesugused uuringud	105 000	3	35 000	0%		Ei tee
Planeerigute süsteem ⁴	82 500	11	7 500	24%	20 000	Alustatakse tegevust
Liikluskampaania	30 000	1	30 000	0%		Ei tee
SMS-hääletussüsteem	150 000	1	150 000	0%		Ei tee
Venekeelne teavitus	241 400			80%		
Kodulehe loomine, töö tasustamine	81 400	11	7 400	74%	60 000	Alustatakse tegevust
Tõlketööd (ka oma liikmete artiklid vene meediasse)	100 000	2	50 000	50%	50 000	Tõlgime olulised materjalid
Vene keeles avatud ruumid	60 000	3	20 000	60%	36 000	Vähemalt 2
Piirkonnad	447 600			98%		
Piirkondade moodustamine	119 000	7	17 000	100%	119 000	Luuakse vähemalt 7 piirkonda
Piirkondade töö	328 500	1	328 500	97%	320 000	Jagatakse projektipõhiselt piirkonnaeelarvete alusel
Välissuhtlus	132 000			35%		
Välissuhtluse muud kulud	45 600	1	45 600	0%		
Euroopa Roheliste liikmemaks	6 400	1	6 400	100%		
Välissõidud jms	80 000	1	80 000	50%	40 000	Välissuhtluse lähetused
Püsikulud	1 740 000			100%		
Tallinna kontor	252 000	12	21 000	100%	252 000	Kaetud
Tartu kontor	132 000	12	11 000	100%	132 000	Kaetud
Töötajad	792 000	12	66 000	100%	792 000	Kaetud
Rull&Rumm	468 000	12	39 000	100%	468 000	Kaetud
Juhtimiskulud	96 000	12	8 000	100%	96 000	Kaetud
Koolituskulud	72 000	12	6 000	28%	20 000	Koolitused antud mahus
Väikevahendid ja kulumaterjalid	273 000			70%		
Reklaamtooted ja muu nänn	96 000	12	8 000	42%	40 000	Ostetakse antud mahus
Kuluvahendid	36 000	12	3 000	100%	36 000	Kaetud (büroo kulumaterjalid)
Väikevahendid	45 000	1	45 000	100%	45 000	Skype kaamera, mikrofon, suur ekraan, raamatud
Hanked (investeering)	96 000	12	8 000	73%	70 000	Hangitakse antud mahus (koosolekute laud jms)
IT kulud	156 500			100%		
IT eelarve projekt	156 500	12	8 000	100%		Tammeti eelarveprojekt kaetud 100%
Valimised	70 000			29%		
EP valimiste ettevalmistamine	70 000	1	70 000	29%	20 000	Kaetakse jooksvad kulud
Töö noortega	60 000			25%		
Noored rohelised	60 000	1	60 000	25%	15 000	Jagatakse projektipõhiselt
			puudujääk			
KOKKU	5 570 900		2 220 037	60%	3 350 863	
Investeering 2009 valimiste reservfondi	4 000 000		649 137		3 350 863	Investeering 2009 valimiskampaania RESERVFONDI
KOKKU SOOVITUD KULUD	9 570 900				6 701 726	KOKKU KAETUD KULUD

KAETUD TULUD 2008

Jääk 2007	1 114 102
Laekumised riigieelarvest	5 337 624
Liikmemaksud	250 000
KOKKU KAETUD TULUD	6 701 726
SOOVITUD TULUD 2008	
Kaetud tulud	6 701 726
Sponsoritelt ja annetajatelt soovitav toetus 2008	2 869 174
KOKKU SOOVITUD TULUD	9 570 900

1 "Otsedemokraatia & valitsemine", "Tervis ja keskkond", "Energeetika & julgeolek", "Haridus"

2 Teemakonverentside kokkuvõte + kasulikud nõuanded. Vaja leida partnerid.

3 Sealhulgas erakonna tutvustusvideo ja tunnusmeloodia. Klippide tegemine ka vene- ja inglisekeelsetena.

4 Planeeringute avalikustamise süsteemi ülesehitus. Peep Mardiste selgitab välja "Teeme ära" süsteemi rakendatavuse. Ka koostöö EKOga.

EERi 2008. a eelarve argumendid

Poolt või vastu? Lugege ja mõelge.

Kahjuks puudub eelarve juures seletuskiri, mis selgitaks juhatuse nägemust. Küllap seepärast laekuski arvamuskogule märksa enam argumente eelarve vastu kui poolt.

Pooltargumendid:

1. Hea on, et on arvestatud suhteliselt kopsaka reservi-ga 2009. aasta valimisteks – summa saab võimalikult riskivabalt dividende teeni-ma panna.
2. Erakonna propageerimine vene keeles ja välissuht-lus on olulised read.
3. Tegemist on erakonna esimese eelarvega, mis esitatakse liikmetele kinni-tamiseks.
4. See on väga hea ja kon-servatiivne eelarve.
5. Eelarve peabki olema juhatuse nägu. Juhatas ar-vestab eelarve koostamisel erakonna eesmärkidega ja võtab endale sellega vas-tutuse.

Vastuargumendid:

1. Kuna ei ole kokku lepi-tud erakonna prioriteetid, siis pole kindel, kas kavan-datud kulutused on kõige otstarbekamad.
2. Massiivseid piirkonna-kampaaniaid ei tohiks sisse osta.
3. Tallinna ja Tartu büroo-kulud on suured – tuleks loobuda kontoritest, koos-olekuteks rentida ruumid koolidelt või raamatuko-gudelt. Peasekretär ja bü-roojuht peaksid töötama kodukontoris. Siis poleks kontorisse ka koosoleku-lauda vaja.
4. Skype'i kaamera, mikro-foni ja ekraani saab odava-malt kui 45 000. Pealegi on eraldi real IT-eelarve (156 000), mida me pole näinud.
5. Mille eest makstakse Rullile & Rummile pea 0,5 miljonit?

6. Millistest uuringutest käib jutt?

7. Igale eelarve reale sele-tuskiri – seni see puudub.

8. Suvepäevade olemus ja vajadus jääb arusaa-matuks. Jõulupeost võiks piisata, suvepäevade raha oleks võimalik asjalikumalt kulutada.

9. Roheline Teataja – esi-mene väljaanne ei sisalda-nud arvestatavat teavet. Igakuiste juhatuse teada-annete levitamine on ilm-selge pillamine – Kortslehe ja Rohelise Teataja võiks ühendada.

10. SMS-hääletussüsteemi loomine ei ole mõistlik.

11. Ei ole kindlust, kas üritused (avatud ruumid, Grüüne numbrid jm) viiak-se sisuliselt läbi oodatud tasemel.

12. Eelarve ei arvesta Lõu-na-Eesti aktiivi poolt esi-tatud tegevuskava ja eel-arvet.

13. Vähe on kaasatud liikmeid tegevuskava aru-telusse.

14. Võimalikke sponsor-rahamid suunatakse olu-lisel määral erakonna promotegevusele ning li-saks mitmesugustele uurin-gutele (lahti kirjutamata ja mõistetamatu rida). Mingi-gi osa sellest summast (kasvõi neljandik) oleks tark suunata erakonnasi-sesele lõimumisele ning koostööle teiste rohejõu-dudega.

15. On absurdne teha kül-mas rahus 25% ulatuses negatiivne eelarve ja ütelda, et keegi peab kuskilt leidma kaks ja pool miljonit krooni. Kui vaadata eelmise aasta kolme tagumise kvar-tali laekumisi, pole see just kõige arukam plaan. Või tõrjus keegi sellal aktiivselt sponsorite rahapakkumisi? Kui pole just plaanis võtta pangalaenu tegevuskulude

katteks, tähendab katte-ta kulutuste kavandamine lihtsalt rahapõletamist.

16. Piirkondlikku tegevust toetatakse üksnes sõna-des. Tegelikult jäetakse piirkonnad enda hooleks. Jutt kahest kolmandikust liikmemaksudest (mis ta-belis ei kajastugi) on pu-has loba. Esiteks ei ole erakonnal siiani korralikku ülevaadet sellest, millis-es piirkonnas keegi elab, rääkimata liikmete endi seisukohast, kuhu keegi kuuluda soovib. Suurem jagu Eestist piirkondadega katmata, mis läbi see raha jääb üldkuludeks. Keegi ei jälgi, kui palju raha mingist piirkonnast laekub. See tähendab raamatupidajale olulist lisatööd.

17. Miks läheb Grüünele just 450 000, mitte 350 000 või 550 000? Miks ei ole mingeid põhjendusi ega kalkulatsioone?

18. Noored rohelised saa-vad 60 000. Seni pole nende juht isegi avalikule kirjale vastates suutnud ütelda, kui palju selles or-ganisatsioonis liikmeid on. Tegevuskava puudub, mil-leks kulutatakse raha?

19. "Roheline "väljaanne?" teemakonverentside kokkuvõte + kasulikud nõuan-ded. Vaja leida partnerid." (195 000) ja "Filmi- ja vi-deomaterjalid, sh erakonna tutvustusvideo ja tunnus-meloodia.

Klippide tegemine ka vene- ja ingliskeel-setena. (336 000) " Need projektid on lahti kirjutamata.

20. Mis on "juhtimiskulud" 96 000 krooni ulatuses? Töötajate palgad on eraldi kuluartikkel. Paber ja pas-takad on kontori eelarves. Kellele ja mille eest see raha maksta kavatsetak-se?

21. Mis on "välissuhtluse muud kulud"?

22. Kuidas täpselt kavat-setakse "vähemalt 7 piir-konna" moodustamiseks kulutada 119 000 krooni? Miks mitte 70 000 või 140 000? Näiline täpsus on klassikaline meetod, jät-maks muljet, et kulutused on läbimõeldud.

23. Liiga suur eelarve osa venekeelse teavituse ja ko-dulehe jaoks.

24. Kavatakse hüvitada venekeelse internetikesk-konna projektijuhi tege-vuskulud 81 400 krooni ulatuses. Milline on see projekt, mis tuleb sellele kodulehele, kes on pro-jektijuht? Nagu ma aru saan, on raha ette nähtud tegevuskuludeks, mitte pal-gaks. Millised on niisuguse projektijuhi selles mahus kulud – kas talle ostetakse arvuti, korraldatakse keele- ja programmeerimis-kursused?

25. Mis on "mitmesugused uuringud" 105 000 eest? 26. Eelarve artikleid pole põhjendatud, kulud on lä-bipaistmatud ning kogu eelarve lõhki paisutatud.

27. Raske on midagi arva-ta tabelarvutusprogram-mi lehe kohta, omamata taustinfot.

28. Puuduvad: propagan-daplatatite tegemise kulud, annetused (Tallinna looma-aiale). Üldkoosolekuid on nähtavasti tänavu plaanis kaks, kuid eelarve näib arvestavat ühega. Klaus-Eduard Runneli veebihää-letusahenduse arendamine – see aitaks ODOMile palju enam kaasa. Eelarvest puu-dub oluline rida: Kortsleht – tegemine + levi. Väljaan-ne on oluline, kajastamaks erakonnas toimuvat. Pa-berkandjal väljaanne on äärmiselt tähtis neile EERi liikmetele, kel puudub in-ternet.

22. märtsil kell 11
toimub Tallinnas, Vabaõhukooli tee 7
Konstantin Pätsi nimelise Vabaõhukooli aulas
avatud ruum erakonna arengu teemal.
Palume lahkesti osaleda.

Kool asub Kose-Lükatil, botaanikaaiast teisel pool
Pirita jõge, bussi nr 5 lõpp-peatuses.
Info ja registreerimine:
tel 55 520 107, alvi@erakond.ee

Tule Rataskaevu tänavale Tallinnas!

Tallinna roheliste kokusaamised toimuvad
teisipäeval, **18. märtsil** kell 18–20
ja teisipäeval, **1. aprillil** kell 18–20
Von Krahli proovisaalis **Rataskaevu 10, II korrus**

Täpsem info: Tiiu Arro, 56 678 740

Tule Kitsale tänavale Tartus!

EERi Lõuna-Eesti Ühenduse regulaarsed kokku-
saamised toimuvad iga kuu esimesel esmaspäeval
kell **18–20** Tartu kontoris, **Kitsas 3, III korrus**

Väljaspool seda aega toimuvatest kokkusaamistest
teavitatakse Lõuna listi kaudu.

EERi programmi arutelu toimub 5.–6. aprillil.

Koht ja aeg täpsustuvad, info:
EERi Tallinna büroo, Alvi Rand,
tel 55 520 107, alvi@erakond.ee

Aita puhastada Eestimaad!

Eesti Vabariik tähistab tänavu oma
90. aastat.

Tule, tee endale ja oma kodumaale kingitus
ja korista koos meiega Eestimaad puhtaks!
Suur koristuspäev toimub **3. mail**,
registreerimine algab **21. märtsil**.
Võta kaasa oma sõbrad, pere ja töökaaslased
ning veeda üks headtegev
ja mõnus laupäev vabas õhus.

Kõikidele Teeme Ära 2008 osalejatele
korraldame 4. mail kolmes Eesti linnas
tänukontserdi – Puhta Eesti peo.

Lisainfo: agni@teeme2008.ee,
<http://teeme2008.ee>

Erakonna Eestimaa Rohelised üldkogu

toimub
26. aprillil Tallinnas.
Kellaaeg ja koht täpsustuvad.

Teemad:
uus põhikiri,
uus programm,
valitud kogude aruanded ja ümbervalimised,
audiitori aruanne.

Info ja registreerimine:
EERi Tallinna büroo, Alvi Rand,
tel 55 520 107, alvi@erakond.ee

Kuidas Kortslehte tellida? Kuidas Kortslehte mitte tellida?

Et kõik huvilised Kortslehe olemasolust teada saaks, püüame edastada lehe võimaluse piires
kõigile erakonnaliikmetele.

Kelle e-posti aadressi teame, neile saadame Kortslehe sedakaudu.

Kellel ei tea, neile läkitame lehe koju.

Kui sa Kortslehte rohkem saada ei soovi, anna palun sellest toimetusele teada
aadressil kortsleht@gmail.com, et me teaks su soovi arvesse võtta.

Kirjuta ka siis, kui tahad tellida paberlehte.

Praeguse seisuga on lehetegemise kulud 13 krooni numbri kohta.
Siiani ei ole Kortslehel muid sissetulekuid, kui lugejate ja tegijate annetused. Seepärast oleks
armas, kui leiaksite võimaluse toetada Kortslehte trükkimist ja levi. Täname ette!

MTÜ Kortsleht konto number SEBs: 10220074667016
Avaldame aruande annetustest ja kulutustest Kortslehe veebilehel.
Kortslehe veebileht elab aadressil: <http://www.kortsleht.ee>
Kortslehe postiaadress on Möldre tee 5-2, 10915 Tallinn